

Ο Κοτζιάς εξαφάνισε τον Μάνφρεντ Μπουρ!

«Το έτος 1974 περάτωσα και τις πτυχιακές εξετάσεις (...) ενώ το έτος 1973 συνέγραψα μαζί με τον κ. Hans Jürgen Sandkühler το πρώτο μου βιβλίο, με τίτλο "Der Autonome Intellekt", που εκδόθηκε το έτος 1974 και επανεκδόθηκε το έτος 1976 από εκδοτικό της Φρανκφούρτης.» Αυτά γράφει ο Ν. Κοτζιάς στην αγωγή του κατά της Athens Review of Books (σ. 16-17).

Ο Κοτζιάς ισχυρίζεται δηλαδή ότι ένα χρόνο προτού πάρει το πτυχίο του, φοιτητής ακόμη, συνέγραψε το πρώτο του επιστημονικό βιβλίο μαζί με τον H. J. Sandkühler, με τίτλο *Der autonome Intellekt*, το οποίο εκδόθηκε στη Φρανκφούρτη το 1974.

Η ARB αποκάλυψε το περασμένο Μάρτιο (τχ. 60) ότι το βιβλίο *Der autonome Intellekt* δεν είναι επιστημονικό, αλλά πόνημα ωμής σταλινικής προπαγάνδας, έχει επιμελητή τον διαβόητο Μάνφρεντ Μπουρ (Manfred Buhr) και εκδόθηκε στο Βερολίνο του Χόνεκερ από τον κομματικό εκδοτικό οίκο το 1976. Ο Κοτζιάς και ο Sandkühler είναι δύο από τα μέλη της συγγραφικής ομάδας υπό τον Μάνφρεντ Μπουρ, ο οποίος ήταν ο επιμελητής της έκδοσης. Ο Κοτζιάς λοιπόν εξαφάνισε τον Μπουρ, τον επικεφαλής του Ιδεολογικού Αγώνα της στυγνής δικτατορίας Χόνεκερ και αρχιχαφιέ της Στάζι, και μαζί τους και τα υπόλοιπα μέλη της συγγραφικής ομάδας. Και όχι μόνον αυτό, αλλά στις προτάσεις (= απόψεις του) που κατέθεσε ενώπιον του Εφετείου γράφει, τονίζοντάς το μάλιστα με μαύρα στοιχεία και υπογράμμιση: «... Και αυτό γιατί με αυτόν τον τρόπο ταυτίζονται οι σπουδές μου και συνακολούθως η προσωπικότητά μου με τη βαρβαρότητα και τον σκοταδισμό του καθεστώτος της Ανατολικής Γερμανίας» (σ. 11).

Δηλαδή ο υμνητής της ΛΔ Γερμανίας, αφού συνέγραψε βιβλίο με τον επικεφαλής της προπαγάνδας και ελέγχου ιδεολογικής καθαρότητας του καθεστώτος Χόνεκερ, σταλινικό το τρόπο τον εξαφανίζει και παριστάνει και τον επικριτή του «βάρβαρου και σκοταδιστικού καθεστώτος»! Θεωρεί δε συκοφαντία τον χαρακτηρισμό «γκαουλάιτερ του σταλινισμού» που περιέχεται σε επιστολή που είχε δημοσιεύσει η ARB και ζητά αποζημίωση για την «ηθική του βλάβη» 250.000 ευρώ.

Εκτός των άλλων παρατηρήσεων που θα μπορούσε κανείς να κάνει, γεννώνται και τα ερωτήματα: Πού και πώς γνωρίστηκε

Το εξώφυλλο του βιβλίου *Der autonome Intellekt* (Ο Αυτόνομος [!!!] Νους) που συνέγραψαν ο Κοτζιάς κ.ά. υπό την καθοδήγηση του Επικεφαλής του Ιδεολογικού Αγώνα της δικτατορίας Χόνεκερ, Μάνφρεντ Μπουρ (Manfred Buhr), πράκτορα και της Στάζι με το ψευδώνυμο «Ελαφοπόδαρος».

ο Κοτζιάς με τον Μάνφρεντ Μπουρ; Πού, πώς και για πόσο συνεργάστηκαν για τη συγγραφή του τόμου; Συνεργάστηκαν και σε άλλα παρόμοια «επιστημονικά» έργα;

Να συμπληρώσουμε ότι στα ελληνικά κυκλοφόρησε το 1978 το *Λεξικό της Μαρξιστικής-Λενινιστικής Φιλοσοφίας*, έκδοση του καθεστώτος Χόνεκερ, με συγγραφείς τους Manfred Buhr και Alfred Kosing. Εκεί μπορεί να βρει κανείς συνοπτικά πολλά από τα στερεότυπα λενινιστικής ορθοδοξίας που επαναλαμβάνει στο τελευταίο του βιβλίο ο Κοτζιάς. Προς τέρψιν των αναγνωστών παραθέτουμε ένα απόσπασμα από το λήμμα «εξουσία»: «Η εξουσία της εργατικής τάξης, του κόμματός της και της ηγεσίας της γεννιέται αναγκαία από το ε-

ξελιξιακό προτσές της κοινωνίας και παίζει θετικό ρόλο σαν κινητήρια δύναμη της σοσιαλιστικής κοινωνίας».

Γιατί όμως ασχολούμαστε και πάλι με τις αθλιότητες του Κοτζιά; Διότι όχι μόνο δεν εξέλιπε η αθέμιτη απειλή (εκκρεμεί η έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της αληθινά προκλητικής αγωγής του), αλλά κυρίως διότι συνεχίζει να μας συκοφαντεί, χρησιμοποιώντας τις γνωστές του μεθόδους. Υπέπεσε στην αντίληψή μας πρόσφατη συκοφαντική γραπτή δήλωση του Κοτζιά διά του εκ των συνηγόρων του Γιάννη Μαντζουράνη με ημερομηνία 27 Αυγούστου 2015, που κυκλο-

φόρησε στο διαδίκτυο, με την οποία δηλώνει σε βουλευτή ο οποίος αναφέρθηκε σε όσα γράψαμε για τον Μάνφρεντ Μπουρ-«Ελαφοπόδαρο», για το επονείδιστο βιβλίο του *Η Πολωνία κι εμείς* και το *Ο «Τρίτος Δρόμος» του ΠΑΣΟΚ*, ότι «εν πολλοίς [sic] έχουν κριθεί από τα ελληνικά δικαστήρια» και ψευδέστατα αναφέρει ότι «οι εκδότες του περιοδικού Athens Review of Books και οι συντάκτες των σχετικών δημοσιευμάτων κατεδικάστησαν για την αδικοπραξία της συκοφαντικής δυσφήμισης». Καταλήγει δε με την απειλή ότι «Η αναπαραγωγή και αναδημοσίευση των εν λόγω συκοφαντικών συνιστά αστικό και ποινικό αδίκημα...».

Η ARB δεν εκβιάζεται με τέτοιες και παρόμοιες δηλώσεις – που από μόνες τους συνιστούν ποινικό και αστικό αδίκημα. Ο Ν. Κοτζιάς υπήρξε ο μοναδικός Ευρωπαίος υπουργός που έχει δηλώσει δημοσίως ότι επί δυόμισι δεκαετίες έγραφε ανοησίες κατ' εντολήν του κόμματός του (ΚΚΕ), ο μοναδικός που έγραψε βιβλίο εναντίον της ελευθερίας του Πολωνικού λαού και ο μοναδικός που συνέγραψε προπαγανδιστικό βιβλίο του Ανατολικογερμανικού καθεστώτος μαζί με διαβόητο στέλεχος της Στάζι – αυτά είναι επιδόσεις για το βιβλίο Γκίνες. Προφανώς δε γνώριζε πολύ καλά τι ήταν και για ποιους δούλευε η Μπουρ – απόδειξη ότι εκ των υστέρων σταλινικά τον εξαφάνισε.

Οι Γερμανοί προφανώς γνωρίζουν τις σχέσεις Κοτζιά – Μπουρ («Ελαφοπόδαρου»). Οι μόνοι που δεν τις γνωρίζουν είναι οι Έλληνες. Γιατί όταν η ARB έκανε τις σχετικές αποκαλύψεις είχαμε μια ολόφρεσκη κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ και κανείς δεν είχε διάθεση να πάει κόντρα. Αναδημοσιεύουμε λοιπόν τα περί «επιστημονικής» συνεργασίας του Κοτζιά με τον Μπουρ, με σκοπό την ευρύτερη διάδοσή τους, γιατί οφείλει να γνωρίζει ο ελληνικός λαός ποιον είχε επί 213 μερόνυκτα υπουργό Εξωτερικών, και τι κύρος και υπόληψη έχει στα μάτια του Προέδρου Τουσκ, των Γερμανών, αλλά και των Πολωνών, Τσέχων, Σλοβάκων και όλων των άλλων υπό σοβιετική κατοχή χωρών.

Η αναπαραγωγή και αναδημοσίευση των εν λόγω αποκαλύψεων συνιστά προσφορά στην πολιτική ιστορία του τόπου, στη χώρα μας, στην Ευρώπη, στη δημοκρατία, στην ελευθερία. ▲

— The Athens Review of Books

Ο «Ελαφοπόδαρος» της ΣΤΑΖΙ και ο Ν. Κοτζιάς Οι ζωές των Άλλων...

Στη φωτογραφία εικονίζεται το εξώφυλλο της πρωτότυπης (ανατολικογερμανικής) έκδοσης ενός βιβλίου που εκδόθηκε το 1976 στην DDR (Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας) επί δικτατορίας Χόνεκερ, με συγγραφέα μεταξύ άλλων τον Νίκο Κοτζιά. Εκδόθηκε από τον ανατολικογερμανικό κρατικό-κομματικό εκδοτικό οίκο Akademie Verlag.¹ Το θέμα του βιβλίου είναι η αποδόμηση (από σκληρή ορθόδοξη σκοπιά) της θεωρίας ενός γνωστού φιλοσόφου της Σχολής της Φρανκφούρτης, του Άλφρεντ Ζον-Ρέτελ.² Δηλαδή ο εν λόγω τόμος πρέπει να ιδωθεί στο πλαίσιο της ανατολικογερμανικής κρατικής προπαγάνδας στον τομέα της φιλοσοφίας. Τίτλος του: *Der autonome Intellekt (Ο Αυτόνομος [sic] Νους)*, με υπότιτλο *Alfred Sohn-Rethels 'kritische' Liquidierung der materialistischen [υλιστικής] Διαλεκτικής και Γνωσιοθεωρίας από τον Άλφρεντ Ζον-Ρέτελ*. Να σημειώσουμε ότι η λέξη *εκκαθάριση (liquidation)*, είναι ο όρος των σταλινικών εκκαθαρίσεων (*Liquidierung*) και αντιστρατεύεται την λογική ενός φιλοσοφικού έργου.³ Τόσο είχε προχωρήσει η σταλινική γλώσσα στην καθημερινή σκέψη, και σε τόσο «προχωρημένα» έργα συνέβαλλε και ο Ν. Κοτζιάς.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο επιμελητής του τόμου. Ο Μάνφρεντ Μπουρ (Manfred Buhr, 1927-2008) ήταν γνωστός φιλόσοφος της Ανατολικής Γερμανίας, πρόεδρος του «Επιστημονικού Συμβουλίου για τα Θεμελιώδη Ζητήματα του Ιδεολογικού Αγώνα».

Ο Μπουρ το 1944 συμμετείχε στο Κόμμα του Χίτλερ, το Εθνικοσοσιαλιστικό Κόμμα Γερμανίας, και το 1945 υπηρέτησε στον ναζιστικό στρατό. Μετά την ήττα της χιτλερικής Γερμανίας προσχώρησε στο Κομμουνιστικό Κόμμα της Ανατολικής Γερμανίας την οποία κατείχαν οι Ρώσοι. Το ΚΚ της Ανατολικής Γερμανίας εγκαθίδρυσε τη δικτατορία στη χώρα μετά το 1945.

Το επίσημο βιογραφικό του Μπουρ (το οποίο δημοσιεύουμε ολόκληρο στη σελίδα 48) προέρχεται από τον Ομοσπονδιακό Οργανισμό για τη Μελέτη της Δικτατορίας του SED (του ΚΚ της Ανατολικής

Αριστερά το εξώφυλλο του απεχθούς και επονειδιστού βιβλίου *Η Πολωνία κι εμείς* που έγραψε ο Κοτζιάς το 1982. Δεξιά, ο Μάνφρεντ Μπουρ.

Γερμανίας). Σ' αυτό το βιογραφικό αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι από το 1965 ο Μπουρ «καταχωρίστηκε ως IM (Inoffizieller Mitarbeiter, Μυστικός Συνεργάτης) του MfS (Ministerium für Staatssicherheit, Υπουργείο Ασφάλειας) με το ψευδώνυμο 'Rehbein' (Ελαφοπόδαρος)».

Με άλλα λόγια, ο επιμελητής του τόμου με τον Κοτζιά ήταν ταυτόχρονα και συνεργάτης της διαβόητης StaSi (ΣΤΑΖΙ). Ο τόμος δεν περιλαμβάνει ξεχωριστές συμβολές, αλλά συνοψίζεται από αυτούς που αποτελούσαν τη συγγραφική ομάδα (Autorenkollektiv), ανάμεσα στους οποίους και ο Νίκος Κοτζιάς.

Ο Ελαφοπόδαρος από το 1969 ήταν διευθυντής του Ινστιτούτου Φιλοσοφίας στην Ακαδημία Επιστημών της Ανατολικής Γερμανίας (ΛΔΓ). Η Ακαδημία Επιστημών ήταν ο ανώτατος θεσμός επιστημόνων του Κομμουνιστικού Κόμματος της ΛΔΓ οι οποίοι διασφάλιζαν την ιδεολογική κυριαρχία του Κόμματος. Από το 1971 ήταν τακτικό μέλος της Ακαδημίας Επιστημών.

Ο Ελαφοπόδαρος, ως κορυφαίος συνεργάτης της ΣΤΑΖΙ, ήταν και ο θυροφύλακας / θηροφύλακας: κατέδιδε ό,τι ήταν σχετικό με την δραστηριότητα των επιστημόνων-φιλοσόφων που κατά την άποψή του ήταν εναντίον της ιδεολογί-

ας και του κράτους της ΛΔ Γερμανίας. Σε αυτό το πλαίσιο είχε καιρού θέση ως υπεύθυνος για τις σχέσεις συνεργασίας και τα επιστημονικά ταξίδια των φιλοσόφων της ΛΔ Γερμανίας στον Δυτικό Κόσμο ή λεγχε ποιος φιλόσοφος θα ταξιδέψει στο εξωτερικό, τι θα πει και πώς θα προβάλει την ιδεολογία και το ίδιο το Ανατολικογερμανικό κράτος. Από συνεργάτη του Ερνστ Μπλοχ μετατράπηκε σε δώκτη των θέσεων του και των υποστηρικτών του(ς). Επίσης διέλυσε το Τμήμα Κοινωνιολογίας στην Ακαδημία Επιστημών, διότι προφανώς έκρινε ότι η δραστηριότητά του ήταν κατά της κυρίαρχης μαρξιστικής-λενινιστικής ιδεολογίας. Ο Μπουρ ήταν υπεύθυνος, από πλευράς του κυβερνώντος Κομμουνιστικού Κόμματος της ΛΔ Γερμανίας, για την επιβολή της κρατικής ιδεολογίας του μαρξισμού-λενινισμού στην φιλοσοφική ζωή της ΛΔ Γερμανίας και τον αποκλεισμό (ουσιαστικά και την επαγγελματική εξόντωση των φορέων τους) όλων των μαρξιστικών ρευμάτων που ήταν κριτικά στην κυρίαρχη κρατική μαρξιστική-λενινιστική ιδεολογία. Για παράδειγμα, το 1980/81 συμμετείχε στην πειθαρχική δίωξη μιας ομάδας φιλοσόφων στο Ινστιτούτο Φιλοσοφίας στην Ακαδημία Επιστημών, το οποίο διηύθυνε, γιατί δεν συμφωνούσαν με την κυρίαρχη ιδεολογική κατεύθυνση. Από το 1988 έγινε αντεπιστέλλον μέλος της Ακαδημίας Επιστημών της ΕΣΣΔ.

Από τέτοιες σχέσεις με τόσο υψηλά πρόσωπα της αδιάλακτης κομμουνιστικής ορθοδοξίας της ΛΔ Γερμανίας, ο Ν. Κοτζιάς αντλούσε μεγάλο μέρος της αίγλης του ως ιδεολογικού ινστρουχτόρα του εγχώριου σταλινισμού. ▲

— *The Athens Review of Books*

1 Υπάρχει και η δυτικογερμανική του παραλλαγή Verlag Marxistische Blätter. Αυτό το «δίπορτο» χαρακτήριζε την περίοδο εκείνη την ορθόδοξη κομμουνιστική αριστερά στην ΟΔ Γερμανίας που είχε απόλυτη εξάρτηση από την ΛΔ Γερμανίας του Χόνεκερ.

2 Ο Άλφρεντ Ζον-Ρέτελ (Alfred Sohn-Rethel) ήταν ένας δυτικογερμανός εβραίος μαρξιστής, οικονομολόγος και φιλόσοφος, κριτικός στην κυρίαρχη μαρξιστική-λενινιστική ιδεολογία. Στην πολεμική κατά του έργου και της φιλοσοφικής σκέψης του είναι αφιερωμένος ο τόμος. Χαρακτηριστικά στο Σημείωμα της Σύνταξης στην αρχή του βιβλίου αναφέρεται: «Στις θεωρίες του Ζον-Ρέτελ γίνεται σαφές το πόσο πολύ σήμερα "τα έργα για την μετεξέλιξη" του μαρξισμού και της θεωρητικής του βάσης, της μαρξιστικής-λενινιστικής εμφανίζονται με την αξίωση να θεωρηθούν ως μαρξιστικά, στην πραγματικότητα όμως εμφανίζονται με μαρξιστική περιβολή και ανήκουν στο πολύμορφο σύστημα της αστικής ιδεολογίας». Αυτό το βιβλίο είναι γραμμένο ως «συμβολή στην κριτική της αστικής ιδεολογίας που στρέφεται κατά της αναθεώρησης του επιστημονικού σοσιαλισμού».

3 Το βιβλίο ξεκινά με ένα δισέλιδο εισαγωγικό σημείωμα του επιμελητή Ελαφοπόδαρου-Μπουρ, στο οποίο είναι χαρακτηριστικό το εξής απόσπασμα: «Ο αγώνας της εργατικής τάξης υπό την καθοδήγηση του μαρξιστικού-λενινιστικού κόμματός της απαιτεί για την διεξαγωγή της σοσιαλιστικής επανάστασης, της εγκαθίδρυσης της πολιτικής της κυριαρχίας, της δικτατορίας του προλεταριάτου, και για την επιτυχή διαμόρφωση της σοσιαλιστικής και κομμουνιστικής κοινωνίας, όχι μόνον την πολιτική και οικονομική, αλλά εξίσου και την συνεπή ιδεολογική και θεωρητική αποδυνάμωση της μπουρζουαζίας». Και ασφαλώς του θεωρούμενου ως μπουρζουά Ζον-Ρέτελ...

ται με το δίκαιο. Το διατυμπανίζει η ύπαρξη προκλητικά άδικων νόμων.

Και η μεν αμερικανική, η πιο προωθημένη στον κόσμο, θεωρεί θεμιτή ακόμη και την πιο ακραία κριτική, με την επιφύλαξη της εν γνώσει προβολής ή διάδοσης ψευδών ισχυρισμών. Αντίθετα οι Ευρωπαίοι δικαστές του Στρασβούργου δεν παίρνουν καθετη θέση πάνω σε τέτοια ζητήματα αρχής.

Ανάμεσα λοιπόν και εδώ φτάνουμε στην καρδιά του προβλήματος στην αμερικανική και την ευρωπαϊκή στάση, τι θέση παίρνει ο Έλληνας δικαστής; Τι θέση παίρνει η νομολογία των δικαστηρίων μας; Η θλιβερή διαπίστωση είναι ότι τα δικαστήριά μας δεν έχουν διαμορφώσει κάποια σταθερά αντικειμενικά και άσχετα προς τα εμπλεκόμενα πρόσωπα κριτήρια. Για την υστέρηση αυτή η συγγραφέας μέμφεται θαρραλέα τη νομολογία μας. Η ιδιότητα του «δημοσίου προσώπου» υποχρεώνει σε ανοχή οποιασδήποτε κριτικής; Η τιμή του θα πρέπει να θυσιάζεται χάριν της πληροφόρησης του κοινού; Και τι λέει η νομολογία για τον συνολικά (και όχι ως μεμονωμένη ενέργεια) «γελόιο» υπουργό κ.λπ. με τον οποίο ξεκινήσαμε;

Είναι δυνατόν ο ίδιος χαρακτηρισμός να

αξιολογείται διαφορετικά από τα δικαστήρια κρατών που θέλουν να ανήκουν στον ίδιο νομικό πολιτισμό; Ή, ακόμη χειρότερο, από δικαστήρια μέσα στην ίδια χωρικά έννομη τάξη; Ποια είναι η απόσταση μεταξύ της αμερικανικής και της ελληνικής νομολογίας. Ποια η στάση της ανάμεσα τους ευρισκόμενης νομολογίας του ΕΔΔΑ ενώπιον του οποίου «λογοδοτεί» η ελληνική; Η συγγραφέας επισημαίνει:

«Η ελληνική νομολογία φαίνεται να εθελουφλεί όσον αφορά τη θέση που αρμόζει στην ελευθερία του τύπου ως συστατικού στοιχείου του δημοκρατικού πολιτεύματος, ενώ η ασάφεια των νομολογιακών κριτηρίων για την προστασία της οδηγεί στη φίμωσή του και στην αυτολογοκρισία. Έχει χαθεί η ισορροπία κατά τη χάραξη των ορίων της επιτρεπτής αιχμηρής κριτικής, με αποτέλεσμα να πριμοδοτείται απροκάλυπτα το δικαίωμα στην προστασία της τιμής έναντι της ελευθερίας της έκφρασης. (...) Η εύλογη αντίδραση έναντι του κίτρινου τύπου οδήγησε σε μία συλλήβδην αντιμετώπιση των υποθέσεων προσβολής προσωπικότητας διά του τύπου και ειδικότερα στην καταδίκη του τελευταίου, ακόμα

και στις περιπτώσεις που κρινόταν η άσκηση κριτικής στους κυβερνώντες και εν γένει στα δημόσια πρόσωπα για θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος».

Έτσι όμως απονευρώνεται και βαθμηδόν απονεκρώνεται ο θεσμικά ελεγκτικός ρόλος του τύπου.

Τα προβλήματα αυτά θέτουν επιτακτικά το ζήτημα της ανάγκης σαφούς οριοθέτησης της αιχμηρής κριτικής, βάσει εκ των προτέρων καθορισμένων κριτηρίων. Τέτοια είναι το κριτήριο του δημοσίου προσώπου, του θέματος δημοσίου ενδιαφέροντος, της καλής πίστης και της φύσης της επίδικης δήλωσης. Πρόκειται για ένα «αλφαβητάρι» της άσκησης στη χώρα μας του λειτουργήματος του τύπου που όχι αθώα βέβαια, αφήνεται υπό την Δαμόκλεια σπάθη ανελεύθερων νόμων και στα προσωπικά κριτήρια του κάθε δικαστή.

Η θέση της διατριβής είναι υπέρ των στοιχείων της ελευθερίας της έκφρασης και όχι το σύνολο των (ρευστών άλλωστε) κριτηρίων της νομολογίας. Γι' αυτόν το λόγο και στο βιβλίο αποφεύγεται η συνηθής διάκριση μεταξύ τύπου υπό στενή έννοια και ραδιοτηλεόρασης, ή η

διάκριση μεταξύ αστικής και ποινικής ευθύνης, καταστάσεις δηλαδή που επιφέρουν το «πάγωμα του λόγου». Ιδιαίτερα ταλαιπωρημένος στην ελληνική νομολογία είναι ο λεγόμενος «ειδικός σκοπός εξύβρισης» (ως αόριστη νομική έννοια), αφού ο συγκεκριμένος κάθε φορά δικαστής, με δικά του σνήθως νομικά, κοινωνικά ή και μορφωτικά κριτήρια, αποφαινεται κατά περίπτωση ποιος ήταν ο «αρμόζων» τρόπος έκφρασης. Λησμονώντας ότι το συγκεκριμένο ύφος είναι ο συγκεκριμένος άνθρωπος.

Το νεοελληνικό κράτος, στην αυγή της ίδρυσής του έδωσε ηρωικά παραδείγματα δικαστικής ανεξαρτησίας. Επίσης μια σειρά από σπουδαίους νομομαθείς έδειξαν έγκαιρα τον ακολουθητέο δρόμο. Ήδη και στις παρούσες γενιές μπορούμε να είμαστε περήφανοι για το επίπεδο της νομικής μας θεωρίας. Η Χριστίνα Βρεττού ανήκει στις ελπίδες του συγκεκριμένου κλάδου του δημοσίου δικαίου. Το ευκαίριο θα ήταν και η νομολογία μας, ως Αудία λίθος των διαφόρων θεωριών του δικαίου, να παρακολουθήσει, σε κάποιο βαθμό έστω, την όντως υψηλού επιπέδου νομική μας θεωρία. Οι ελπίδες μας στους νέους δικαστές της χώρας. ▲

Σημ. ARB: Θα επανέλθουμε ασφαλώς στο θέμα αλλά και στο σημαντικό αυτό βιβλίο.

Ομοσπονδιακό Ίδρυμα Δημοσίου Δικαίου και Ομοσπονδιακό Ίδρυμα Επεξεργασίας του Ιστορικού Παρελθόντος

Βιογραφικά Αρχεία Δεδομένων

BUHR, MANFRED
(ΜΠΟΥΡ ΜΑΝΦΡΕΝΤ)

* 22.2.1927 – † 22. 10. 2008

Φιλόσοφος, Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου για Θεμελιώδη Ζητήματα του Ιδεολογικού Αγώνα

Βιογραφικά στοιχεία από το εγχειρίδιο «Ποιος ήταν ποιος στην ΛΔΓ;»

Γεννήθηκε στο Κάμεντς, Πατέρας ανθρακωρύχος, Δημοτικό σχολείο και Εμπορική Σχολή, εκπαίδευση και δίπλωμα εμπόρου. 1944 υπηρέτησε στην Υπηρεσία Εργασίας του Ράιχ (RAD) και στο Εθνικοσοσιαλιστικό Κόμμα Γερμανίας (NSDAP)[Ναζιστικό Κόμμα]. 1945 υπηρέτησε στον (ναζιστικό) Στρατό.

1945/46 ΚΚΓ(ΚΡD)[Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας]/ΣΕΓ (SED - Σοσιαλιστικό Εννιαίο Κόμμα Γερμανίας). Δάσκαλος. 1946/47 Ίδρυμα Προκαταρκτικών Σπουδών στη Δρέσδη. 1947-1952 Σπουδές Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Γερμανικής Φιλολογίας στο πανεπιστήμιο Λειψίας. Δίπλωμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας. Από το 1952 στην αρχή βοηθός και ανώτερος βοηθός, στη συνέχεια επιστημονικός συνεργάτης στον Ερνστ Μπλοχ [Ernst Bloch], στο Ινστιτούτο Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Καρλ-Μαρξ της Λειψίας. Το 1957 στο ίδιο πανεπι-

στήμιο ανακήρυξη σε διδάκτορα με την διατριβή «Ανοδος και εξαφάνιση της διαλεκτικής σκέψης στην φιλοσοφία του Ιμμανουέλ Καντ». Από το 1957 συνεργάτης της Γερμανικής Ακαδημίας Επιστημών (Ανατολικής Γερμανίας), [DAW]. Το 1962 Υφηγεσία στο Πανεπιστήμιο Ερνστ-Μόριτς-Αρντ στο Γκράιφσβαλντ με την μελέτη «Οι καταβολές της φιλοσοφίας του Γιόχαν Γκόττλιμπ Φίχτε και η Γαλλική Επανάσταση» (δημοσιεύθηκε στο Βερολίνο το 1965). Το 1962 αναπληρωτής διευθυντής, το 1965 καθηγητής, από το 1969 διευθυντής του Ινστιτούτου Φιλοσοφίας Ακαδημίας Επιστημών (διαδέχθηκε τον Γκέοργκ Κλάους), το 1965 καταχωρημένος στο Υπουργείο Κρατικής Ασφάλειας (MfS) [Ministerium für Staatssicherheit - Sta-Si] ως μυστικός συνεργάτης με το ψευδώνυμο «Ρεμπάιν»[«Ελαφοπόδαρος»]. Το 1969 αντεπιστέλλον μέλος και το 1971 τακτικό μέλος της Ακαδημίας Επιστημών. Από το 1971 Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου για Θεμελιώδη Ζητήματα του Ιδεολογικού Αγώνα μεταξύ Σοσιαλισμού και Ιμπεριαλισμού, μεταξύ άλλων υπεύθυνος για τις σχέσεις συνεργασίας και την ταξιδιωτική δραστηριότητα (επιλογή των «Στελεχών Ταξιδιών») φιλοσόφων της ΛΔΓ στον Δυτικό Κόσμο. 1973 ΝΡ. Όταν ήταν διευθυντής το 1974 ακολούθησε από ιδεολογικά κίνητρα η διάλυση του Τμήματος Κοινωνιολογίας που είχε ιδρυθεί από τον Χαντς Γκύντερ Μάιερ στο Κεντρικό Ινστιτούτο Φιλοσο-

φίας. Από το 1981 Αντιπρόεδρος της Διεθνούς Εταιρείας Διαλεκτικής Φιλοσοφίας - Societas Hegeliana. Από το 1988 αντεπιστέλλον μέλος της Ακαδημίας Επιστημών της ΕΣΣΔ. Το 1990 έπειτα από δημοκρατικές εκλογές έπαψε να είναι Διευθυντής του Ινστιτούτου.

Το 1991 επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου Ούλου (Φινλανδία). Το 1992 δημοσίευσε εκεί την μελέτη «Ιστορικός Λόγος, Σχετικά με την χρήση της Σκέψης στην κλασική Γερμανική Φιλοσοφία». Πέθανε στο Βερολίνο.

Ο Μπουρ συμμετείχε από διακεκριμένη θέση στην επιβολή των ηγεμονικών ιδεολογικών αξιώσεων της ηγεσίας του SED (του κυβερνώντος κόμματος της Ανατολικής Γερμανίας) στην φιλοσοφική ζωή στην DDR/ΛΔΓ καθώς και στον ιδεολογικό και θεσμικό αποκλεισμό μη κονφορμιστικών μαρξιστικών ρευμάτων όπως της φιλοσοφίας του Ερνστ Μπλοχ,

του κριτικού Μαρξισμού και πολλών άλλων. Το 1980/81 συμμετείχε αποφασιστικά ως Διευθυντής του Ινστιτούτου παράλληλα με τον Χέρμπερτ Χερτς στην πειθαρχική δίωξη της ομάδας γύρω από τον Πέτερ Ρούμπεν. Συνεπιμελήτης και συγγραφέας πολλών βασικών δημοσιεύσεων της φιλοσοφίας της ΛΔΓ, μεταξύ άλλων: Φιλοσοφικό Λεξικό. Λειψία 1964. Μαρξιστική Φιλοσοφία. Εγχειρίδιο, 1967. Από το 1971 επιμελητής της σειράς «Σχετικά με την Κριτική της Αστικής Ιδεολογίας» (περισσότερους από 100 τόμους).

Δημοσιεύσεις: ιδιαίτερα στην κλασική Γερμανική Φιλοσοφία και σχετικά με τις Ιδεολογικές Διαμάχες, Ιμμανουέλ Καντ. Λειψία 1968. Η Αξίωση του Λόγου (με τον Γκ. Ίρλιτς), Βερολίνο 1968. Σχετικά με την Ιστορική Αναγκαιότητα του Ιδεολογικού Ταξικού Αγώνα, Βερολίνο 1976. Αποκήρυξη της Προόδου, της Ιστορίας, της Γνώσης και της Αλήθειας (με τον Ρ. Στάιγκερβαλντ). Βερολίνο 1981. Φίχτε - Η Γαλλική Επανάσταση και το Ιδεώδες της Αιώνιας Ειρήνης (με τον Ντ. Λοζούρντο). Βερολίνο 1991. Η Πνευματική Κληρονομιά της Ευρώπης. Νεάπολη 1993 (Επιμ.).

Δευτερογενής βιβλιογραφία: Όμπερκόφερ, Γκ. (Επιμ.): Η φιλοσοφία σχετικά με τον Λόγο. Αφιέρωμα στον Μ.Μπ. Ίννσμπρουκ / Βιέννη 1996. Ράου, Χ.-Τσ., Γκέραχ, Χ.-Μ. (Επιμ.): Έξοδοι. Σχετικά με την Φιλοσοφία της ΛΔΓ στη δεκαετία του '70 και του '80. Βερολίνο 2009.

© 2015 Ομοσπονδιακό Ίδρυμα για την Ιστορική Επεξεργασία της Δικτατορίας του ΣΕΓ (SED-Sozialistische Einheitspartei Deutschlands - Εννιαίο Σοσιαλιστικό Κόμμα Γερμανίας).

Η τελευταία αποικία του σταλινισμού

Από τον ΜΑΝΩΛΗ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

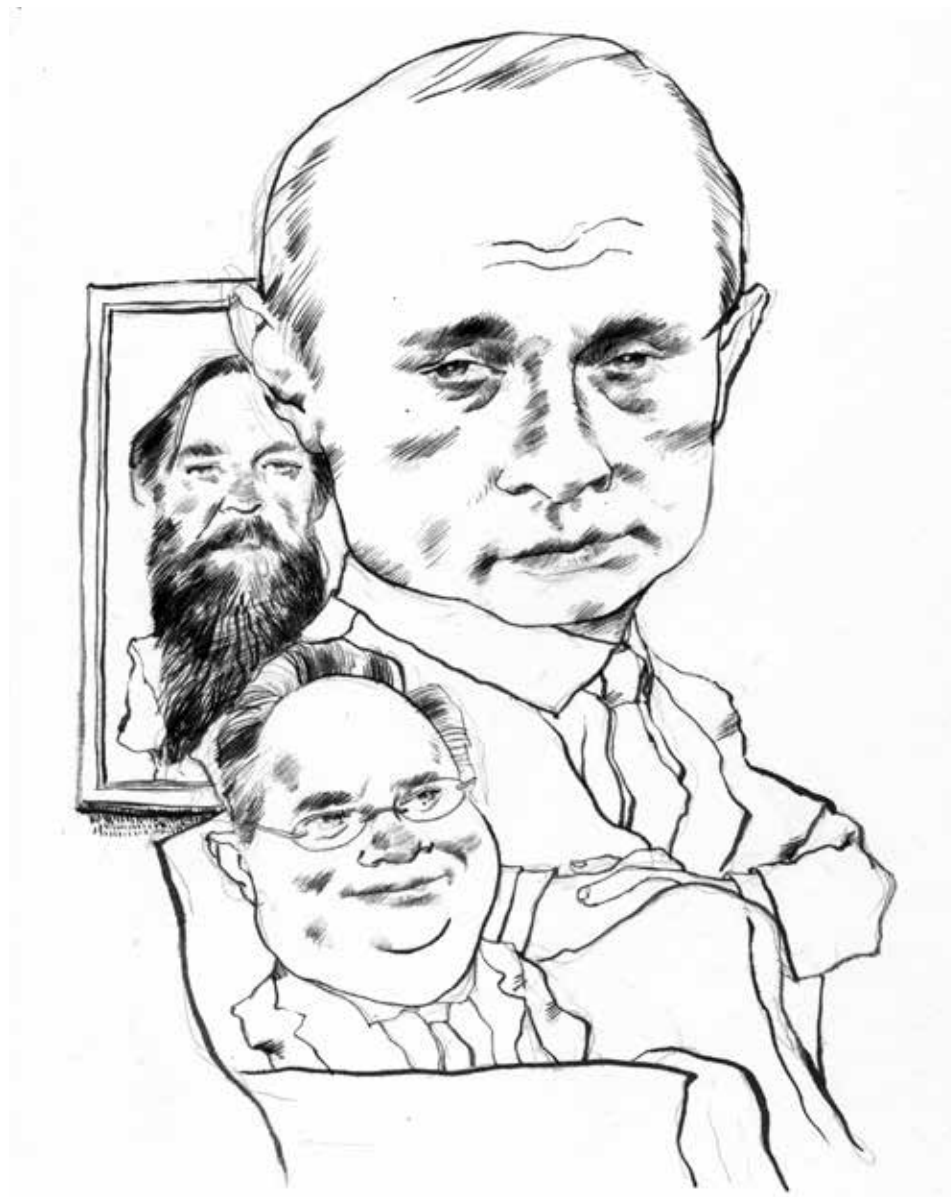
Νίκος Κοτζιάς, Ελλάδα: Αποικία Χρέους, Ευρωπαϊκή Αυτοκρατορία και Γερμανική Πρωτοκαθεδρία, Πατάκη, Αθήνα 2013, σελ. 486

«Δεν υπάρχει πιο εξευτελιστική στιγμή για τους μνημονιακούς από τη στιγμή, που άνευ συνείδησης [sic] του τι λέει, ο υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας Γ. Στουρνάρας, φοβούμενος ότι έχανε την εμπιστοσύνη του Σόμπλε, που, όπως δείχνουν τα βίντεο του Εκοφίν, τσίμπαγε τρυφερά το μάγουλο του Στουρνάρα, δηλώνει: “στενοχωρήθηκα όταν μου τηλεφώνησε ο Σόμπλε και με μάλωσε επειδή είπα στη Βουλή για την επιμήκυνση του χρέους” (6μ, 6.12.12). Η δήλωση αυτή αποτελεί το αποκορύφωμα της ύβρεως προς την Ελλάδα και τη συμπτώκνωση ότι η χώρα έχει μετατραπεί σε “αποικία χρέους”.»

Ν. Κοτζιάς, Αποικία Χρέους, σ. 407

Το βιβλίο του Ν. Κοτζιάς Ελλάδα: Αποικία Χρέους είναι το εθνοκομμουνιστικό αντιευρωπαϊκό «Μανιφέστο» τού μέχρι πρότινος ενιαίου ΣΥΡΙΖΑ, όπου βρίσκονται συγκεντρωμένες οι Μεγάλες Ιδέες και οι Θεωρίες Συνωμοσίας που πίστεψαν και προπαγανδίζουν τα τελευταία δύο χρόνια όλα ανεξαιρέτως τα στελέχη του, από τον Τσίπρα, τον Λαφαζιάνη, την Κωνσταντοπούλου μέχρι τον Φίλη και τον Παπαδημούλη. Ο τίτλος Αποικία Χρέους έγινε το πιο κοινότοπο σύνθημα του λαϊκισμού της ριζοσπαστικής αριστεράς μα και των ακροδεξιών εταιρών τους. Η θεωρία του Κοτζιάς περί «αποικίας χρέους» είναι η ενοποιητική θεωρία των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ – θα λέγαμε «η θεωρία των πάντων».

Είναι εύλογο το δέος που αισθανόταν ο Τσίπρας όταν ήταν νεαρός Κνίτης για τον μεγάλο ιδεολογικό καθοδηγητή Κοτζιά, τον επονομαζόμενο και «Σουσλώφ» του ΚΚΕ. Ήταν λοιπόν μεγάλη τιμή γι' αυτόν και αισθανόταν ασφαλής να έχει μέντορά του κοτζιά Κοτζιά, έναν πυλώνα από παλιό ανθεκτικό σταλινικό υλικό, σφυρηλατημένο στην άσκηση προπαγάνδας υπέρ δύο στυγνών δικτατοριών, του Χόνεκερ και

Σχέδιο του Κωνσταντίνου Παπαμιχαλόπουλου.

του Παρουζέλσκι, προπαγάνδα την οποία διεξήγαγε με μεγάλο ζήλο και ιδιάζουσα ωμότητα. Έτσι δύο ήταν οι βασικοί πυλώνες στους οποίους θα στηριζόταν η αντιευρωπαϊκή πολιτική του Τσίπρα: Κοτζιάς και Βαρουφάκης. Αυτοί οι δύο ήταν οι κορυφαίοι διαμορφωτές της πολιτικής της απόλυτης καταστροφής. Αφού άκουγε από το ένα αντί τον Βαρουφάκη και από το άλλο τον Κοτζιά, μπορεί κανείς βεβίως να υποθέσει ότι και λίγα ήταν όσα πάθαμε. Και οι δυο αυτές επιλογές δείχνουν βέβαια το μέγεθος της άγνοιας και ακρισίας του πρώην Κνίτη στον οποίο ο σοφός λαός εμπιστεύθηκε τον Ιανουάριο του 2015 τις τύχες του. Η πυξίδα που του έδωσε ο Κοτζιάς εί-

ναι σταθερά προσανατολισμένη στο Κρεμλίνο και τον Πούτιν. Αλλά ο γεω-Στρατάρχης είχε κι άλλες «εναλλακτικές», καθώς είναι, κατά δήλωσίν του, «Διευθυντής μονάδων μελετών των κρατών BRICS»).

Προτού αναφερθούμε στο «αντι-αποικιακό μανιφέστο» Αποικία Χρέους είναι ευκαιρία να διαλευκάνουμε δύο θέματα που φωτίζουν τόσο τον καμβά πάνω στον οποίο αναπτύχθηκε το «επιστημονικό» αυτό εκ-πόνημα του Κοτζιά όσο και το πώς εφαρμόστηκε η πολιτική που εισηγήθηκε με αυτό. Υπάρχουν δυο παρεξηγήσεις για το ποιος είναι ο πρωταίτιος και στρατάρχης της αντιδυτικής - φιλορωσικής πολιτικής. Για την μεν φιλορωσική, κυριαρχεί η

εικόνα της εδαφιαίας υπόκλισης Λαφαζιάνη στον διευθύνοντα της Gazprom και λησμονούνται τα κατορθώματα του Κοτζιά. Η πρώτη κιόλας δήλωση Κοτζιά (27.1.2015) με την ανάληψη των καθηκόντων του και η προσπάθεια διάσπασης του κοινού μετώπου των χωρών μελών της ΕΕ που επέβαλαν κυρώσεις στη Ρωσία εξυπηρετούσε την πολιτική του καθεστώτος Πούτιν. Η φιλορωσική συριζαία ελληνική πολιτική, αρχιτέκτονας της οποίας είναι ο Ν. Κοτζιάς, υπήρξε μονόπλευρη, σκανδαλώδης και προκλητική έναντι των ευρωπαϊών εταίρων μας και των δυτικών συμμάχων μας. Λησμονούνται οι αλληπάλληλες επισκέψεις κυβερνητικών στελεχών στη Μόσχα, οι θριαμβευτικές πόζες του Κοτζιά με τον Λαβρόφ; Παρασιωπήθηκαν ακόμη και οι συνομιλίες του με τον κομμουνιστοφασίστα Ντούγκιν αλλά και τα ψέματά του. Λησμονήθηκε ακόμη και το τηλεφώνημα Τσίπρα-Πούτιν κατά τη διάρκεια της σύσκεψης των πολιτικών αρχηγών στις 6 Ιουλίου, ως ύστατη προσπάθεια μήπως και γίνει κάποιο θαύμα. Εξάλλου, όπως γράφει ο ίδιος ο Κοτζιάς στο ακόμη πιο πρόσφατο συγγραφήμα του Πατριωτισμός και Αριστερά, πρόκειται να εκδοθεί ένας τόμος του οποίου είναι συνεπιμελητής με τίτλο Η Εξωτερική Πολιτική της Ρωσίας και οι ελληνορωσικές σχέσεις, από τις εκδόσεις Πατάκη.¹

Από την άλλη, αποσιωπήθηκαν στην Ελλάδα οι δηλώσεις του Κοτζιά περί «χιλιάδων τζιχαντιστών που θα έρθουν στην Ευρώπη»², τις οποίες έκανε στα γερμανικά ΜΜΕ κατά την άτυπη σύνοδο των υπουργών Εξωτερικών στη Ρίγα της Λετονίας στις 6.3.2015. Αυτές τις «φόρτωσαν» μάλιστα στον συγκυβερνήτη τους Π. Καμμένο, ο οποίος βρήκε έξυπνες τις απειλές Κοτζιά και μιλώντας στο Εθνικό Συμβούλιο των ΑΝΕΛ δήλωσε ότι θα στείλει τους μετανάστες που βρίσκονται σε ελληνικό έδαφος στο Βερολίνο. Αλλά εκείνος που έκανε λόγο για τους τζιχαντιστές ήταν ο τότε υπουργός Εξωτερικών Κοτζιάς.

Ας επιστρέψουμε όμως στις θεωρίες συνωμοσίας που αναπτύσσει ο Κοτζιάς στο Ελλάδα: Αποικία Χρέους και οι οποίες έγιναν η επίσημη κυβερνητική πολιτική. Εννοείται ότι ο Κοτζιάς παρου-

σιάζει τα πρόσφατα δύο προπαγανδιστικά πονήματά του (*Αποικία Χρέους και Πατριωτισμός και Αριστερά*) σαν... επιστημονικά δοκίμια, όπως σαν επιστημονικά παρουσιάζει και τα δεκάδες άλλα βιβλία και μπροσούρες σταλινικής προπαγάνδας στο παρελθόν.³ Ωστόσο, παρ' όλο που τυχοδιωκτικά δήλωσε τώρα, απευθυνόμενος στους Γερμανούς, ότι αυτά ήταν ανοησίες, εντούτοις παραπέμπει σε πολλά από αυτά στο *Πατριωτισμός και Αριστερά*.⁴ Στο τελευταίο μάλιστα υπενθυμίζει ότι είναι δικό του το copyright της φράσης «αποικίας χρέους», τονίζοντας: «Έχοντας μετατρέψει τη χώρα σε αποικία χρέους (νιώθω ασφαλώς ικανοποίηση που ένας όρος που διαμόρφωσα και επεξεργάστηκα επιστημονικά [sic] έχει γίνει κοινός τόπος για μεγάλο τμήμα των λαϊκών μαζών), οι κυρίαρχοι στη χώρα έχουν εγκαταλείψει τα εθνικά συμφέροντα ακόμα και με αυτή τη στενή τους έννοια.»⁵

Ως γνωστόν, η «επιστήμη» όταν απευθύνεται στις «μάζες» δεν είναι τίποτε άλλο παρά προπαγάνδα για τον όχλο. Η «επιστημονική» επεξεργασία του Κοτζιά είναι ίδιας ποιότητας με την «επιστήμη» που ασκούσε συνεργαζόμενος με τον επικεφαλής του Ιδεολογικού Αγώνα του καθεστώτος Χόνεκερ Μάνφρεντ Μπουρ («Ελαφοπόδαρο») είτε γράφοντας την ξετσίπωτη αντιδημοκρατική προπαγάνδα *Η Πολωνία κι εμείς*. Το *Αποικία Χρέους* είναι λοιπόν ένα προπαγανδιστικό κατασκευάσμα εξωφρενικού λαϊκισμού και θεωριών συνωμοσίας, το οποίο ξεκινά «επιστημονικά», όπως κάθε «επιστημονική» σύλληψή του, με τον ορισμό του τι είναι η κατά Κοτζιά σημερινή Ευρώπη: «Αυτό το τρίγωνο το ονομάζω “Ευρωπαϊκό Αυτοκρατορικό Τρίγωνο” (EAT)». (σ. 18) Αυτό το «EAT» θυμίζει το EAT-E-ΣΑ, και το περιγράφει σαν Κολαστήριο της Ελλάδας και των χωρών του Νότου, με αρχιβασανιστές και δυνάστες –ποιους άλλους;– τους Γερμανούς. Στη βάση του τριγώνου είναι τα πειραματόζωα και οι αποικίες χρέους. Εννοείται ότι η ανάλυση της ΕΕ και όλος ο κόσμος των αοράτων και ασωμάτων δυνάμεων «επιβεβαιώνουν αυτή τη θεωρητική κατασκευή» (του Κοτζιά, φυσικά). «Η ιστορία παίζει πονηρά παιχνίδια. Αυτό που πραγματικά συμβαίνει μπροστά στα μάτια μας είναι ότι, ενώ επί δεκαπέντε χρόνια συζητιέται έντονα κατά πόσο οι ΗΠΑ είναι αυτοκρατορία, την ίδια στιγμή η ΕΕ μετεξελίσσεται σε αυτοκρατορία». (σ. 20-21)

Και φυσικά η κορυφή του Αυτοκρατορικού Τριγώνου (EAT) είναι η Γερμανία της Μέρκελ και του Σόιμπλε, που φαίνεται να πιστεύει ότι

«μπορεί να επιβάλει, σύμφωνα με τις δικές της παραδόσεις, “τελικές λύσεις σε βάρος της Ελλάδας”». (σ. 19).

Η Γερμανία παίζει τον ρόλο του «Αυτοκρατορικού Κράτους» στο EAT, αλλά αντί για

Στιγμιότυπο από την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας στο Κρεμλίνο στις 8 Απριλίου 2015. Αριστερά ο Κοτζιάς, δεξιά ο Σεργκέι Λαβρόφ. Πίσω τους ο Τσίπρας και ο ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν.

προτεκτοράτα και αποικίες εντός της ΕΕ τώρα ελέγχει τις «αποικίες χρέους» όπως η Ελλάδα, «καθώς και άλλα κράτη που βρίσκονται στο κάτω μέρος της αλυσίδας της ΕΕ και τείνουν να μετατραπούν σε “αποικίες χρέους”» (σ. 19) «Όσο περισσότερο μελετούσα⁶ την ιστορική πείρα και τη συνέκρινα με πραγματικά γεγονότα και πρακτικές στην Ελλάδα... τόσο περισσότερο πειθόμουν ότι μπροστά μας εξελίσσεται μια τάση μετατροπής της ΕΕ σε αυτοκρατορία και της Ελλάδας σε αποικία χρέους» (σ. 24) Και όχι μόνο αυτό, αλλά η Ελλάδα «παρουσίαζε μια σειρά από χαρακτηριστικά που έδιναν τη δυνατότητα να αξιοποιηθεί ως πειραματόζωο των νέων πολιτικών της Γερμανίας στην ΕΕ», ενώ προφανώς θα έπρεπε να είναι ισότιμος εταίρος της «Δημοκρατίας» του Πούτιν. Το Βερολίνο είχε πάντως «εξαρχής την παραδοσιακή αντίληψή του για “παραδειγματισμούς και τιμωρία” του άλλου». «Μόνο ορισμένοι λογικοί Γερμανοί θύμισαν» τη διαγραφή χρεών το 1953 «που πραγματοποιήθηκε και με τη συναίνεση της Ελλάδας» (σ. 223). Αλλά η Γερμανία αποδείχθηκε «αγνώμων» και άπληστη. Ώσπου να καταστρώσουν το σχέδιο να κάνουν «αποικία χρέους» την Ελλάδα έβαλαν στο μάτι τις τράπεζές μας για να σώσουν λ.χ. την Deutsche Bank, «η οποία “κολυμπάει” στη διαφθορά» (στο σημείο αυτό η επιστημονική τεκμηρίωση είναι ένα άρθρο κάποιου αριστεριστή της ακροαριστερής οργάνωσης «NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση» – εκ των ιδρυτών ήταν ο Κοτζιάς). Και μάλιστα «η Deutsche Bank και η Μέρκελ επιθυμούν να αρπάξουν φτηνά μια διευρυμένη Εθνική Τράπεζα» (σ. 226-227). Επιπλέον «[σ]ύμφωνα με τον χρηματιστηριακό τεχνικό αναλυτή Π. Παναγιώτου, “η Γερμανία υποχρέωσε και χρεοκόπησε τον Νότο” προκειμένου “να σωθεί η ίδια”» (σ. 390). Αυτός ο έγκυρος αναλυτής παρουσίασε την περί ής ο λόγος έγκυρη ανάλυση στο τρισέγκυρο περι-οδικό *Επίκαιρα*.

Αλλά η απληστία της κορυφής του Αυτοκρατορικού Τριγώνου (Γερμανίας) δεν έχει όρια: «Διεκδικεί τον πλήρη έλεγχο της ελληνικής οικονομίας και περιουσίας, ιδιαίτερα ορυκτό και υποθαλάσσιο πλούτο, καθώς και ενέργεια» (σ. 263). Μετά συνεχίζει με τον ρόλο της Τρόικας και του ΔΝΤ, και φυσικά δεν υπάρχει εγκυρότερο πρόσωπο να επικαλεστεί από τον Π. Ρουμελιώτη... Το τραγικό είναι ότι «αντί η ελληνική διπλωματία να αξιοποιήσει τις αντιθέσεις ανάμεσα στις ΗΠΑ και τη Γερμανία,... πήγε και παραδόθηκε στη Γερμανία χωρίς ουσιαστικά ανταλλάγματα. Στο ερώτημα: με τις ΗΠΑ ή τη Γερμανία, η απάντηση μπορεί να είναι μόνο μία: με την Ελλάδα!» (σ. 278). Μετά την παράδοσή μας ήρθε ο Φούχτελ που ελέγχει τους ΟΤΑ και «περιοδεύει “την Ελλάδα ως ανθύπατος” (δήλωση του βουλευτή των ΑνΕλ Ν. Μαριά στις 12.7.12)». Μέχρι την έλευση του γερμανικού ελέγχου «στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση, αυτή ουσιαστικά δεν είχε χρέη, ενώ, αντίθετα, πολλές τοπικές αυτοδιοικήσεις στη Γερμανία ήταν παραπάνω από υπερχρεωμένες». (σ. 346) Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Μνημονίου, μπορεί να γίνει καθαίρεση και αντικατάσταση εκλεγμένου δημάρχου. Εδώ μιλάμε για σχέδιο κατάλυσης της Ελληνικής Δημοκρατίας: «Υπενθυμίζω ότι ένα από τα τρία βασικά “βήματα” που οδήγησαν στην άνοδο του Χίτλερ» (σ. 347) ήταν η πρόβλεψη του Συντάγματος της Βαϊμάρης για κατάργηση εκλεγμένων κυβερνήσεων στους ΟΤΑ και τα κρατίδια. Οι «νέοι κατακτητές της χώρας» (σ. 348) συμπεριφέρονται όπως η Γερμανική Αυτοκρατορία πριν τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στις αποικίες. Όσα ακραία ακούσαμε από τις Επιτροπές για το Επαχθές και Επονειδίστο Χρέος, τη Ζωή Κωνσταντοπούλου, τους αγορητές των «Αγανακτισμένων» στην Πλατεία Συντάγματος και από την ακροδεξιά περιέχονται στην διανοητική αποικία του σταλινισμού στην οποία κοιμισάριος είναι ο Κοτζιάς.

Κριτικός λόγος δεν διατυπώθηκε για όλες αυτές τις τερατολογίες. Μόνο ο Νικόλας Σεβαστάκης έγραψε ένα θαυμάσιο κείμενο με τίτλο «Αντι-αποικιακός αγώνας»⁷ (Αυγή, 14.4.2013).

Το (Γερμανικό) Σχέδιο Κόμπρα

Και αφού επιζηήσουμε τόσων συνωμοσιών και καταλάβουμε σε ποιο γεωπολιτικό «τρίγωνο» (της βερμούδας!) βρισκόμαστε ή σε ποιο «τετράγωνο» ή ποιο «δρεπάνι» (προσφιλείς αναπαραστάσεις του γεω-Στρατάρχη⁸), αφού η ελληνική γη από αρχαιοτάτων χρόνων έχει τόσα μυστικά ιερά τρίγωνα που την κάνουν υπερφυσική οντότητα αλλά και αντικείμενο παγκόσμιου φθόνου, όταν φτάσουμε στη σελίδα 369 αντικρίζουμε το πρόσωπο της γερμανικής φρίκης. Τη διχαλωτή δηλητηριώδη γλώσσα της Γερμανικής Κόμπρας που δεν πετάγεται από την κούφια ελληνίδα γη ή τα ουκ ολίγα κούφια κεφάλια που την κατοικούν, αλλά από το αντικομμουνιστικό παρελθόν της Δυτικής Γερμανίας. Με ένα κεφάλι τετράγωνο, φολίδες τριγωνικές, γλώσσα δρεπανοειδή,... Σαν τα τερατώδη σχήματα του γεωστρατηγικού μυαλού του Κοτζιά όταν απειλεί εμμέσως την Ευρώπη με χιλιάδες τζίχαντιστές που θα έρθουν αν δεν ελέγχονται το «τρίγωνο» και τα «δρεπάνια» που φτάνουν μέχρι το Ιράν. Επιτέλους διαλύονται και οι τελευταίες μας αμφιβολίες: Αίφνης λοιπόν στη σελίδα 369 των Πρωτοκόλλων του Σοφού της «Αποικίας Χρέους» αποκαλύπτει –παραπέμποντας στον εαυτό του– το άγνωστο, γι' αυτό και ακόμη πιο τρομακτικό «Σχέδιο Κόμπρα»⁹ που κάποτε εφαρμόστηκε από τη Δυτική εις βάρος της Ανατολικής Γερμανίας, της χώρας του μεγάλων διανοητών όπως του Μάνφρεντ Μπουρ (aka «Ελαφοπόδαρος»). «Τελικά, ακόμα και τυπικά δεν υπήρξε ενοποίηση της Γερμανίας, αλλά μάλλον προσάρτηση του ανατολικού τμήματος στην (τότε ακόμα δυτική) Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας», γράφει ο Κοτζιάς (σ. 370). Όχι ενοποίηση, αλλά προσάρτηση! Anschluss! Συνέβησαν τρομερά πράγματα στην προσφιλή του DDR:

«Δεν είναι τυχαίο ότι [η Γερμανία] ανέγραψε την οικονομική πολιτική που εφαρμόσε στην Ανατολική Γερμανία μετά το '89 στην Ελλάδα σήμερα». Μιλάμε για μεγάλα εγκλήματα, όπως «Ένα σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων που στηρίχτηκε και συνοδεύτηκε από πολλές εγκληματικές πράξεις ποινικού χαρακτήρα». (σ. 370) Μιλάμε για εγκλήματα όπως οι αποκρατικοποιήσεις! Όπως καταγγέλλει ο Κοτζιάς: «Η Γερμανία θεωρεί το ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων στην Ελλάδα κεντρικό θέμα. Ακόμα και ο πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου Μάρτιν Σουλτζ (ασφαλώς... Γερμανός) που δεν του έφευγε λόγος, ερχόταν και επανερχόταν σ' αυτό το θέμα. (...) Χωρίς αρμοδιότητες, χωρίς απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ξεφτιλίζοντας τον θεσμό». (σ. 372) Κι όλα αυτά με ένα στόχο, να μας κάνουν «Α-

ποικία Χρέους» και προτεκτοράτο άλλου τύπου: όπως υπενθυμίζει ο Κοτζιάς, «ανάλογες πολιτικές με εκείνες που ακολουθεί η Γερμανία στην Ελλάδα προώθησε και σε άλλες βαλκανικές περιοχές, ιδιαίτερα, στο υπό μορφή κράτους, προτεκτοράτο της Βοσνίας, καθώς και σε εκείνο του Κόσοβο». (σ. 388)

Όμως η Γερμανία «έχει και άλλου είδους μελλοντικά κέρδη από την Ελλάδα ως Αποικία Χρέους. Όπως και την Κατοχή έτσι και σήμερα θέλει να ελέγχει τον ορυκτό πλούτο της χώρας. (...) Η πρώτη κατοχική πράξη που ανέλαβε [ένας αξιωματικός των Ες Ες] ήταν η δέσμευση όλων των ελληνικών μεταλλείων και του υπόλοιπου ορυκτού πλούτου για λογαριασμό της εταιρείας Κρουπ. Το ίδιο συμβαίνει και σήμερα με τους Γερμανούς. Επιβάλλουν την απόκτηση της διαχείρισης του ελληνικού ορυκτού πλούτου, των υδρογονανθράκων στην ελληνική ΑΟΖ αλλά και, όπως ήδη παρουσίασα, στην Κύπρο». (σ. 392)

«Η Ελλάδα έγινε ένα είδος πειραματόζωου για το αναδυόμενο και ευρισκόμενο εν τω γίνεσθαι ΕΑΤ. Η ιστορική συγκυρία είναι ότι όταν το γερμανικό κράτος μετατρεπόταν σε αυτοκρατορικό κράτος, όταν η ΕΕ άρχισε να αποκρυσταλλώνει μέσω της διεύρυνσης και με την επιτάχυνση της κρίσης τα χαρακτηριστικά μιας αυτοκρατορίας, η Ελλάδα βρέθηκε σε κρίση χρέους, με κυρίαρχες ομάδες έτοιμες να παραδοθούν σε οποιοδήποτε σχέδιο θα πρότεινε το ΕΑΤ, αρκεί να διασφάλιζε την επιβίωση του Συστήματος Παράκμης.» (σ. 396)

Δυστυχώς υπάρχουν Έλληνες που αντιλαμβάνονται το Ευρωπαϊκό Αυτοκρατορικό Τρίγωνο ως «φωτισμένη μοναρχία». Το σατανικό «Σχέδιο Κόμπρα» σε αυτούς προκάλεσε μόνιμη τύφλωση: «Το κύριο επιχείρημα των μνημονιακών υπέρ της ξένης επιτροπείας είναι ότι η Γερμανία δήθεν θα σώσει την Ελλάδα, όπως τη έσωσε, φαίνεται με την Κατοχή, όπως έσωσε τα προτεκτοράτα της στα Δυτικά Βαλκάνια. Πρόκειται για υπέρτατη έκφραση νεοραγιαδισμού». (σ. 385) Δεν γνώρισαν ποτέ τον *Αυτόνομο Νου* (το έργο που συνέγραψε ο Κοτζιάς υπό την καθοδήγηση του Μάνφρεντ Μπουρ ή Ελαφοπόδαρου τη δεκαετία του 1970) και έμειναν ραγιαδες του καπιταλισμού. Δεν γνώρισαν την δημοκρατική Πολωνία του στρατηγού Παρουζέλσκι παρά τις προσπάθειες του Κοτζιά τη δεκαετία του 1980, γι' αυτό κι έμειναν ραγιαδες της Δύσης. Γι' αυτό και μετά το καταραμένο 1989 και στις αρχές της δεκαετίας του 1990 που ο μπερλιαλισμός και ο καπιταλισμός ανέτρεψαν τις λαϊκές δημοκρατίες και τη σοβιετική, οι ραγιαδες έγιναν δυο φορές ραγιαδες, χωρίς ελπίδα κι εναλλακτική, ώσπου ευτυχώς ανέτειλε το άστρο λαμπρό του Πούτιν.

Αυτοί οι νεοραγιαδες είναι οι «εγχώριοι μνημονιακοί, που έσωσαν τις θέσεις τους παραδίδοντας τη χώρα στο ΕΑΤ ως αποικία χρέους». (σ. 396) Το ΕΑΤ, οι «αγορές», οι Γερμανοί και οι ντόπιοι συνεργάτες τους δημιούργησαν τις προϋποθέσεις κατάρ-

ρευσης και μετατροπής της χώρας σε αποικία χρέους. Και για φινάλε, το καλύτερο, όπου αντί για τους κλασικούς του σταλινισμού βλέπουμε χείρες Κοτζιά αλλά ακούμε τις φωνές Γιανναρά - Καραμπελιά):

«Ένας τέτοιος συνδυασμός ήταν και η αιτία πτώσης του Βυζαντίου, όπου, αντί των αγορών, τον καταλυτικό ρόλο έπαιξαν οι δυνάμεις των Οθωμανών. Αλλά και τότε το φταιξιμο οι Δυτικοί το έριξαν αποκλειστικά όμως στους ορθόδοξους χριστιανούς. Τότε τους κατηγορούσαν ότι δεν ακολουθούσαν τα ορθά καθολικά δόγματα της Δύσης, σήμερα τα οικονομικά. Όπως με παράπονο κατέγραφε πριν από 535 χρόνια ο Γ. Φραντζής..., πολλοί στην καθολική Δυτική Ευρώπη “λένε ‘ερόρουμ γρεκόρουμ’, δηλαδή, τα ελληνικά σφάλματα. Δεν έχουν να πουν τίποτα άλλο παρά μόνο ότι χάσαμε το βασίλειό μας επειδή δεν είχαμε ορθή πίστη... όπως εκείνοι”. Ενώ όλοι γνωρίζουν ότι το Βυζάντιο υποσκάφθηκε από τους ίδιους τους Δυτικούς και από την κατάληψη απ' αυτούς της Κωνσταντινούπολης στις αρχές του 13ου αιώνα.» (σ. 404-405)

Όσο για το τελευταίο Κεφ. 5, στο οποίο άλλος συγγραφέας θα έδινε τον τίτλο Συμπέρασμα ή Συμπεράσματα, ο Κοτζιάς δεν μπορεί παρά να δώσει τον τίτλο «Απαύγασμα!» Από την βιβλιογραφία του, ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στα ονόματα μεταξύ Λένιν και Μαρξ παρεμβάλλονται οι Λιάκος, Λίτσης, Λογοθέτης, Λούλης, Λυγερός, Μάλης, Μαλούχος και Μαριάς.

Ο τελευταίος «πράκτορας» του ΕΑΤ

Κάθε κριτική παρουσίαση της Αποικίας Χρέους όμως ως εγκυκλοπαίδειας θεωρών συνωμοσίας δεν αποδίδει παρά ένα μέρος από το σύνολο του πονήματος ενός ανθρώπου ο οποίος σε όλη του τη ζωή έγραφε βιβλία και φυλλάδια σταλινικής προπαγάνδας, μοναδικής βιαιότητας και ωμότητας. Ήταν και παραμένει αδίστακτος μπροστά στην προπαγανδιστική χρησιμοποίηση του ψεύδους και της διαστροφής της πραγματικότητας. Θα αναφέρω διεξοδικά από τα εκατοντάδες που περιλαμβάνονται σ' αυτό το χαλκείο μόνο ένα παράδειγμα: την στοχοποίηση του Εχθρού του Λαού Γιάννη Στουρνάρα από τον Κοτζιά, η οποία αργότερα προσέλαβε διαστάσεις παρανοϊκής εμμονής από πολλά στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ με τελευταία επεισόδια εκείνα με πρωταγωνίστρια την Ζωή Βισίνσκι. Ο «επιστημονικός» συνεργάτης λοιπόν του «Ελαφοπόδαρου» έγραψε για τον Γ. Στουρνάρα, ανάμεσα σε άλλα, και αυτά που παραθέσαμε ως μότο στην αρχή του παρόντος. Σημειώνει μάλιστα πότε τάχα ειπώθηκαν αυτά: «6μ, 6.12.12» χωρίς άλλη διευκρίνιση ώστε να είναι μάλλον αδύνατος ο έλεγχος της ακρίβειάς τους. Άλλωστε, ποιος θα το ερευνήσει, αφού πρόκειται για... «επιστημονικό» έργο. Στην πραγματικότητα, παραχαράσσει σκοπίμως αυτά που είπε ο Γ. Στουρνάρας στην εκπομπή του Α. Παπαχελά στον «Σκάι» στις 4.12.2015, στα τε-

λευταία λεπτά της εκπομπής (1:11:28). Αυτολεξεί είπε¹⁰:

« - Ήταν την ημέρα εκείνη που είπα στη Βουλή το πρωί, σε μια συζήτηση που είχαμε, ότι θα πάρουμε την επιμήκυνση. Με παίρνει η γραμματέας μου στο τηλέφωνο και μου λέει: “Σας θέλει επειγόντως ο κ. Σόμπλε”. Πράγματι τον παίρνω.

“Γιάννη, γιατί το έκανες αυτό, έπρεπε να το πούμε μαζί”.

Λέω: “Μα δεν το ‘χουμε πάρει;”. “Όχι”, μου λέει, “υπάρχει και η Γερμανική Βουλή”, και μου λέει: “Πρόσεχε διότι αυτό που έκανες είναι πάρα πολύ επικίνδυνο”. Στενοχωρήθηκα βέβαια γιατί η συζήτηση είχε και άλλα πράγματα και κράτησε πολλή ώρα.»

Είναι πάντα ο ίδιος, ο αμετανόητος συγγραφέας του *Η Πολωνία κι εμείς*.

Είναι ο συκοφάντης και υβριστής του Τσέσλαβ Μίλος, του Άνταμ Μίχνικ, του Γιάτσεκ Κουρόν, αλλά και ολόκληρων λαών που αγωνίζονταν για την ελευθερία τους από καθεστώς των οποίων υμνητής υπήρξε. Με το ίδιο ήθος, με τον ίδιο φανατισμό που παρουσίαζε στο *Η Πολωνία κι εμείς* σαν πράκτορες της Δύσης τους δημοκράτες αγωνιστές, έτσι και τώρα παρουσιάζει σαν όργανα των ξένων νεοαποικιοκρατών τους Έλληνες που δεν συμφωνούν με τις αντιευρωπαϊκές φαντασιώσεις του. Στην γερμανική «αποικία χρέους» οι ξένοι αποικιοκράτες ασκούν την πραγματική εξουσία, ισχυρίζεται. Ο Γ. Στουρνάρας είναι βέβαια από παλιά όργανό τους. Τώρα με την οικονομική κρίση όχι μόνο δεν έχασαν σπιθαμή εξουσίας οι ξένοι επικυρίαρχοι, αλλά κατορθώνουν, «μέσω μυστικοσυμβούλων, δικηγορικών γραφείων και ινστιτούτων, όπως το ΕΛΙΑΜΕΠ, με πρόεδρο τον Λ. Τσούκαλη, και το ΙΟΒΕ, που είχε πρόεδρο τον Γ. Στουρνάρα, να προβάλουν και να προωθήσουν πολλαπλές επιθυμίες τους».¹¹

Στην ιστοσελίδα μας θα ασχοληθούμε με το άλλο ιταμά σταλινικό πόνημα του Κοτζιά *Πατριωτισμός και Αριστερά* (Πατάκη, Αθήνα 2014). Σαν να μην έφταναν οι άλλες διαίρεσεις του κόσμου που κάνει από τη δεκαετία του 1970 έως σήμερα, στο τελευταίο του βιβλίο διαχωρίζει την «μη πατριωτική αριστερά» από την «πατριωτική», διαχωρίζει τον «αντιδραστικό» από τον «προοδευτικό/δημοκρατικό εθνικισμό». Μέμφεται την «μη πατριωτική» Αριστερά γιατί σε κάποια εκδήλωση που οργάνωσε κλήθηκε ως ομιλητής ο Πρόεδρος της Κύπρου Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος είναι «ο διεκπεραιωτής των μνημονίων και των μνημονιακών πολιτικών» και μάλιστα αυτή η αριστερά λησμόνησε την επιλογή «τάξη ενάντια σε τάξη» και αγνόησε την «υπαγωγή όλων των ζητημάτων και συνεργασιών στον ταξικό πόλεμο». Ο σταλινικός Κοτζιάς, τέ-

λος, δεν λησμονεί ακόμη και τους τροτσκιστές που «αρνιόντουσαν τα πατριωτικά καθήκοντα της αριστεράς». Είναι αναγνωρίσιμα τα σταλινικά στερεότυπα παντού στις σελίδες του, είναι ο ζντανωφίσκος που προγράφει. ▲

1 «Στο κείμενό μου “Οι Σχέσεις Γερμανίας και Ρωσίας”, που δημοσιεύεται στον υπό έκδοση συλλογικό τόμο *Η Εξωτερική Πολιτική της Ρωσίας και οι ελληνορωσικές σχέσεις*, σε συνεπιμέλειά μου (Εκδόσεις Πατάκη), περιγράφω διεξοδικά πώς... Γερμανία και Σοβιετική Ένωση (Σοβιετική Ρωσία), παρά τη βαθιά τους έχθρα... έγιναν με έναν τρόπο σύμμαχοι εξυπηρετώντας ο καθένας τα κατά αυτόν εθνικά συμφέροντα. Αυτή η σύμπραξη έγινε με τη σύμφωνη γνώμη, μετά από αρχικές ταλαντεύσεις ορισμένων, όλων των μπολσεβίκων, όπως των Λένιν, Μπουχαρίν, Κίροφ, Τρότσκι, Στάλιν, Κάμενεφ κ.ο.κ.» (*Πατριωτισμός και Αριστερά*, σ. 118-119).

2 <http://goo.gl/wUOHvT>

3 Αυτά, αφού η ARB φρόντισε να κάνει παγκοσμίως γνωστή την ύπαρξή και το περιεχόμενό τους, αναγκάστηκε να δηλώσει «*Έγγραφο κατ' εντολήν του κόμματός μου [ΚΚΕ] πράγματα, π.χ. για την Πολωνία, τα οποία ήταν ανοησίες*» (*Der Spiegel*, 9.2.2015).

4 Ενδεικτικά, λ.χ., στις σ. 181-182 του *Πατριωτισμός και Αριστερά* παραπέμπει στο βιβλίο του *Ο τρίτος δρόμος του ΠΑΣΟΚ* (1985), στο οποίο τασσόταν υπέρ του ένοπλου περάσματος στον σοσιαλισμό και υπέρ ενός γεωγραφικά περιορισμένου εμφυλίου πολέμου. Στη σ. 119 παραπέμπει στο ζτανωφικό πόνημά του *Η διανόηση στην Ελλάδα – Ταξική θέση και λειτουργία* (1978).

5 Ν. Κοτζιάς, *Πατριωτισμός και Αριστερά*, σ. 121.

6 Με την «επιστήμη» του διαλεκτικού υλισμού εννοείται, την Επιστήμη στην υπηρεσία του Λαού

7 Το κείμενο του Σεβαστάκη είναι διαθέσιμο στο <http://goo.gl/P0vTvd> και αξίζει να διαβαστεί. Ο Κοτζιάς αντέδρασε στην κριτική γράφοντας στο twitter: «Άθλιο άρθρο Αυγής Κυριακής χαρακτηρίζει ακροδεξιά την ανάλυση Ελλάδας ως “Αποικίας Χρέους”. Η αμορφωσιά και η ανοησία στην εποχή της Τρόικας».

8 «...έχουμε την Ουκρανία, τη Συρία, το Ιράκ και τη Βόρεια Αφρική. Αυτό είναι ένα δρεπάνι», το «τρίγωνο σταθερότητας Ελλάδα-Κύπρος-Ισραήλ», το «τρίγωνο αστάθειας Ουκρανία, Λιβύη, Μέση Ανατολή», το τρομερό «ανάστροφο δρεπάνι Ρωσία, Ουκρανία, Βαλκάνια, Μ. Ανατολή, Β. Αφρική», το «τετράγωνο Ελλάδα-Ισραήλ-Κύπρος-Αίγυπτος» της ΑΟΖ.

9 Το «Σχέδιο Κόμπρα» το είχε αποκαλύψει πρώτος πάντα ο Κοτζιάς –ο οποίος και προφανώς το έχει επινοήσει– με άρθρο του στην εφημερίδα *Αξία* της 14.1.2012, αλλά οι μνημονιακές δυνάμεις το αποσιώπησαν.

10 Βλ. το βίντεο της εκπομπής <https://youtu.be/nsMgw2uYbH4>

11 Ν. Κοτζιάς, *Πατριωτισμός και Αριστερά*, σ. 139.

The Athens Review

Αθηναϊκή Επιθεώρηση του Βιβλίου

of books

Σεπτέμβριος 2015 • έτος 60 - τεύχος 65 - τιμή 5€

ΝΙΤΣΕ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

Σημειώσεις για τ' άστρα χωρίς ατμόσφαιρα

Νικήτας Σινιόσογλου

Εύγε, λαέ, και χαλάλι σου!

Βίκτωρ Ιβάνοβιτς

Ντόναλντ Τουσκ

Μιχάλης Μητσόπουλος

Άννα Αχμάτοβα

Αλεξάνδρα Ιωαννίδου

Ένας μώμος τραγικός

Χ. Λ. Καράογλου

Η υποχρέωση της μνήμης

Πέτρος Μαρτινίδης

Λέων Τρότσκι

Λεωνίδα Χατζηπροδρομίδης

Ρώμος Φιλύρας

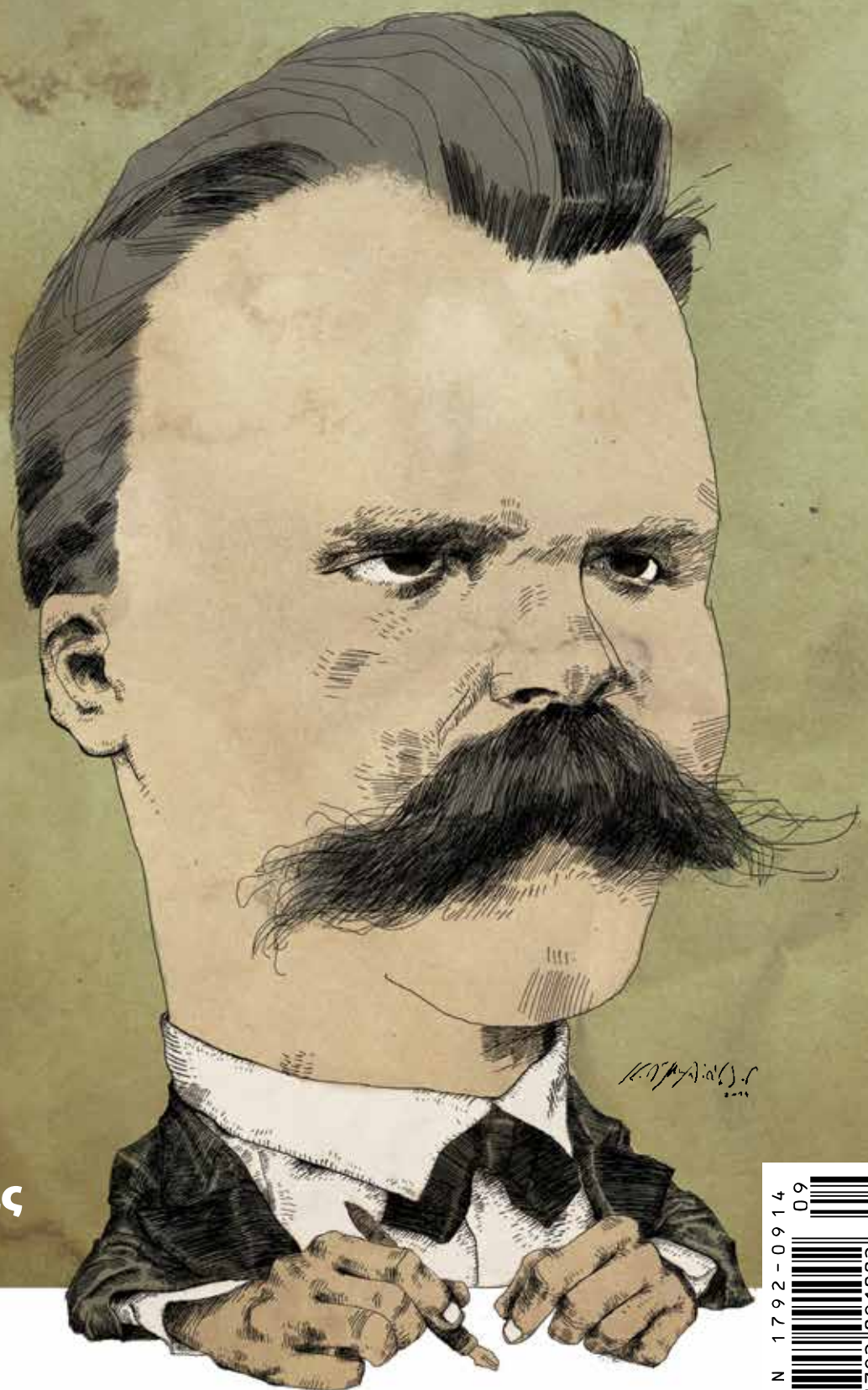
Νάσος Βαγενάς

Κοτζιάς - «Ελαφοπόδαρος» Νο 2

Μανώλης Βασιλάκης

Η αρχαιότερη πλάνη της φιλοσοφίας

Περικλής Σ. Βαλλιάνος

Κωνσταντίνα Γερ. Ευαγγέλου

Ανέκδοτη συζήτηση με τον Νίκο Χουλιάρá

ISSN 1792-0914
09
9 771792 091002